

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22011 - Psicologia de l'Educació / 2
Titulació	Grau d'Educació Infantil (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Esther Salom Suau	17:30	18:30	Dilluns	09/09/2019	17/12/2019	Despatx
<i>Responsable</i>						b001 edifici
e.salom@uib.es						Guillem Cifre

Contextualització

A partir del caràcter multidisciplinar de la formació del mestre el coneixement que aporta la Psicologia de l'Educació és fonamental per comprendre i analitzar els processos de canvi de l'infant de 0-6 anys i les condicions sota les quals es produeix l'ensenyament i l'aprenentatge. Aquesta matèria permet vincular els marcs explicatius de la identitat de l'etapa i les característiques evolutives dels infants als procediments d'adquisició d'hàbits en torn a l'autonomia, la llibertat, la curiositat, l'observació, l'experimentació, l'imitació, l'acceptació de normes i de límits, el joc simbòlic i heurístic. Així com la dimensió pedagògica de la interacció i els mecanismes d'influència dels adults, els iguals i d'altres agents educatius. Des d'aquesta perspectiva aborda la gestió social del procés instruccional del mestre des de l'esforç individual i la creativitat, compartint amb els col·legues, els equips interdisciplinars i amb les famílies les respostes a les necessitats educatives dels infants.

Mitjançant aquest coneixement psicològic el futur docent tindrà elements per a poder interpretar i analitzar la situació educativa en la que estarà inmers i orientar la intervenció educativa proposada en les matèries Estratègies de intervenció educativa en la primera infància I (2on. curs, 1er.semestre) i Estratègies de intervenció educativa en la primera infància II (3er. curs, 1er.semestre), referència necessària per poder valorar les implicacions per el disseny i orientació del contexte d'aprenentatge. El mestre no sols ha de dominar les disciplines curriculars, sino que ha d'aprendre com intervenir en les situacions d'ensenyament-aprenentatge, conèixer els principis dels diferents procediments, mètodes i tècniques per tal de que la pràctica no sigui un instrument sense fonament. Aquesta assignatura també està relacionada amb la matèria Bases didàctiques i disseny curricular del Mòdul 2, (cursada a 1er. curs, 1er.semestre), donat que les teories psicològiques sobre la infància fonamenten els coneixements didàctics del d'ensenyament-aprenentatge.

Es considera una assignatura clau en la formació del mestre, al permetre orientar les decisions relacionades amb la instrucció, tant des d'un enfocament preventiu com d'intervenció front a les possibles dificultats que puguin aparèixer en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Desenvolupa competències necessàries per a la gestió dels processos d'aprenentatge i de les relacions personals a l'aula i amb altres professionals amb els que s'haurà de coordinar. En aquest sentit, és important que el futur mestre entengui que la formació continua constitueix una responsabilitat i un deure de tot professional i que la formació inicial i bàsica que reb actualment és l'inici d'una formació i no el tèrmini d'un aprenentatge.

Guia docent

Pel seguiment del curs i de totes les informacions, dates i materials relatius a aquesta assignatura, consulteu CAMPUS EXTENS.

Requisits

Recomanables

L'assignatura té un caràcter de formació bàsica, no té requisits essencials i recomana:

- Haver superat les assignatures de Desenvolupament Cognitiu i Lingüístic en la Primera Infància i Bases didàctiques i diseny curricular de 1er. curs doncs permeten la comprensió de les característiques evolutives que esdevenen imprescindibles per tal de disenyar processos instruccionals. També l'assignatura de Models educatius per entendre el tipus d'escola.
- Mostrar interès pels aspectes educatius dels contextos d'aprenentatge.
- Actitud crítica, reflexiva i oberta cap a les distintes formes d'entendre el procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Es recomana el treball constant, pautat i progressiu al llarg del semestre per tal de promoure un aprenentatge significatiu dels continguts de l'assignatura.

Competències

Específiques

- * Capacitat per conèixer els fonaments dels processos d'ensenyament i aprenentatge en la primera infància i valorar les seves implicacions per el disseny i orientació de contextos saludables (8)
- * Capacitat per a reconèixer el desenvolupament evolutiu i les necessitats dels infants. Reconèixer el valor i el procés evolutiu de la activitat lúdica i espontànea com element clau de l'aprenentatge (16)

Genèriques

- * Capacitat per desenvolupar un autoconcepte professional positiu i ajustat, prenent consciència de les pròpies capacitats i limitacions (1)
- * Capacitat per adquirir estratègies per al treball col·laboratiu desenvolupant actituds de respecte a la pluralitat de perspectives, el contrast d'opinions i el respecte a la diversitat (3)
- * Capacitat per l'adquisició d'estratègies per a l'aprenentatge autònom i col·laboratiu (29)

Bàsiques

- * Pòdeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Guia docent

Els continguts d'aquesta assignatura estan relacionats amb la comprensió de la interacció entre el desenvolupament i l'aprenentatge en interacció amb diferents contextos educatius. Els principals models teòrics, les dimensions, els tipus, els principis i els processos bàsics de l'aprenentatge que orienten l'acció educativa, l'ensenyança, i els factors cognitius, interactius i motivacionals que incideixen en aquest procés.

Pel seguiment de totes les informacions, dates i materials relatius a aquesta assignatura, consulteu **CAMPUS EXTENS**.

Continguts temàtics

Bloc temàtic: INTRODUCCIÓ

Conceptes bàsics. 1. La psicologia de l'educació.

1. Què és, què estudia i quin és l'objectiu de la psicologia de l'Educació (PE).

Conceptes bàsics. 2. Subjectes.

2. La diversitat psicològica dels infants.

- Concepte de diversitat.

- Intel·ligències múltiples.

Conceptes bàsics. 3. Subjectes (II).

3. Els mestres.

- Tipus d'ensenyança i paradigmes.

- Processos, creença-coneixement i motivació.

Bloc temàtic: L'APRENENTATGE I LA PE EN EDUCACIÓ INFANTIL

Processos. 4. Aprenentatge i desenvolupament.

4. Aprenentatge i desenvolupament.

- Aprenentatge i característiques del desenvolupament.

- Etapes del desenvolupament cognoscitiu (Piaget), moral (Kohlberg) i d'entendre el punt de vista de l'altre (Selman).

Processos. 5. Teories de l'aprenentatge.

5. Teories de l'aprenentatge.

5.1. Condicionament clàssic i condicionament operant.

5.2. Aprenentatge per observació o social.

5.3. Cognitivisme i constructivisme (I).

5.4. Cognitivisme i constructivisme (II).

5.5. Algunes reflexions i aplicacions.

Processos. 6. El joc.

6. El joc.

Guia docent

- Tipus de joc i teories del joc.

Metodologia docent

Les activitats d'aprenentatge i els mètodes d'ensenyament prevists seran els següents:

Volum de treball

A continuació es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial planificat en relació a les hores i els crèdits:

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de continguts	Grup gran (G)	La finalitat és oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics de cada un dels temes del programa. El professor farà introduccions temàtiques i de síntesis, explicarà els continguts i introduirà elements d'interacció amb l'alumnat. La metodologia es basarà en la exposició oral dels temes amb el suport de presentacions de powerpoint (que seran disponibles a Campus Extens).	30
Classes pràctiques	Exposicions orals	Grup mitjà (M)	Presentació oral dels informes-pòsters per part de cada grup de pràctiques, a fi d'afavorir les destreses vinculades a les exposicions i argumentacions de l'alumnat front els seus companys de curs i el professor, que podrà fer les preguntes pertinents.	1
Classes pràctiques	De la teoria a la pràctica	Grup mitjà (M)	Es pretén estimular l'adquisició i desenvolupament de destreses en l'alumne que, partint d'informacions de tipus científic, li permetin arribar a la aplicació de les mateixes en àmbits de la realitat educativa, especialment escolar. La metodologia es basa en cercar i elaborar informació científica per tal que sigui aplicable i transferible a entorns escolars. La metodologia combina fases de treball individual de l'alumne amb fases de treball en grup. És obligatòria l'assistència a les classes pràctiques.	11
Avaluació	Prova d'avaluació final	Grup gran (G)	L'avaluació es farà mitjançant una prova objectiva d'elecció múltiple, amb 4 alternatives de resposta. Cada tres respostes errades llevaran una resposta correcta.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de l'assignatura	L'objectiu es la consolidació per part de l'alumnat del coneixements teòrics i pràctics. Els alumnes hauran d'estudiar i preparar el temari a partir dels materials que es podran trobar a Campus Extens, així com un "dossier de lectures" que trobaran també a Campus Extens.	50
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació i realització d'activitats pràctiques	Es realitzaran i tutoritzaran les diverses tasques associades a cada fase del procés d'elaboració i transformació de material teòric en material aplicat. A banda de les explicacions del professor a classe, els estudiants podran consultar informació a Campus Extens.	45
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació i realització d'exercicis breus	Durant l'assignatura es realitzaran tres exercicis pràctics de caire breu (una o dues pàgines d'extensió màxima). El primer d'ells serà presencial i grupal (mateixa nota per tots els membres del grup) i els altres dos no presencials i individuals. L'objectiu d'aquests exercicis és que l'alumne cerqui exemples, solucions i aplicacions a les diferents temàtiques que veurem a classe.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Pel seguiment de totes les informacions, dates i materials relatius a aquesta assignatura, consulteu CAMPUS EXTENS.

Tenint en compte les competències que s'han destacat inicialment i la metodologia emprada per tal d'aconseguir-les, es presenten a continuació els procediments que orientaran l'avaluació dels estudiants.

Errades en la sintaxi o l'ortografia repercutiran negativament en la qualificació del treball.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen pot ser motiu de desqualificació.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Exposicions orals

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Presentació oral dels informes-pòsters per part de cada grup de pràctiques, a fi d'afavorir les destreses vinculades a les exposicions i argumentacions de l'alumnat front els seus companys de curs i el professor, que podrà fer les preguntes pertinents.
Criteris d'avaluació	Es valorarà per part de la professora les destreses d'exposició oral de l'alumnat, davant dels companys, de classe, amb el suport de material audiovisual. Tot i que la presentació es grupal, per aquesta activitat la nota serà individual per a cada membre del grup. Els alumnes hauran de preparar, no obstant, tota la presentació, ja que les diferents seccions i ordre s'assignaran a l'atzar abans de començar la presentació.
Percentatge de la qualificació final:	25% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	25% per a l'itinerari B

De la teoria a la pràctica

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Es pretén estimular l'adquisició i desenvolupament de destreses en l'alumne que, partint d'informacions de tipus científic, li permetin arribar a la aplicació de les mateixes en àmbits de la realitat educativa, especialment escolar. La metodologia es basa en cercar i elaborar informació científica per tal que sigui aplicable i transferible a entorns escolars. La metodologia combina fases de treball individual de l'alumne amb fases de treball en grup. És obligatòria l'assistència a les classes pràctiques.
Criteris d'avaluació	Lliurament, en el termini indicat a Campus Extens, de l'informe-pòster, mitjançant el qual s'avaluarà el rendiment de l'alumnat. Es valorarà tant la forma com el contingut del pòster, mitjançant rúbrica. La nota serà la mateixa per a tots els membres del grup.
Percentatge de la qualificació final:	20% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	20% per a l'itinerari B

Prova d'avaluació final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	L'avaluació es farà mitjançant una prova objectiva d'elecció múltiple, amb 4 alternatives de resposta. Cada tres respostes errades llevaran una resposta correcta.
Criteris d'avaluació	Les preguntes tindran quatre opcions de resposta. Tres respostes errades descomptaran una correcta. Els continguts d'avaluació provindran de les classes teòriques i de les lectures complementàries del dossier disponible a Campus Extens.
Percentatge de la qualificació final:	40% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	40% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Guia docent

Preparació i realització d'exercicis breus

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Durant l'assignatura es realitzaran tres exercicis pràctics de caire breu (una o dues pàgines d'extensió màxima). El primer d'ells serà presencial i grupal (mateixa nota per tots els membres del grup) i els altres dos no presencials i individuals. L'objectiu d'aquests exercicis és que l'alumne cerqui exemples, solucions i aplicacions a les diferents temàtiques que veurem a classe.
Criteris d'avaluació	Lliurament, en el termini indicat a classe o Campus Extens dels tres exercicis breus (màxima una o dues pàgines) proposats en classe pràctica o teòrica. El primer exercici serà presencial i de caire grupal (mateixa nota per a tots els membres del grup) i els dos següents no presencials i individuals.

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Es proposa una bibliografia bàsica (no imprescindible si se segueix l'assignatura acudint a classe) pel seguiment de l'assignatura, a més d'unes lectures complementàries que s'oferiran a Campus Extens i poden ser objecte d'avaluació a la prova final:

Bibliografia bàsica

- BASSEDAS, E. HUGUET, T.; SOLÉ, I. (1998). Aprender y enseñar en la educación infantil. Barcelona: Graó.
- CLARIANA, M. (2000) Enseñar i aprendre. Bellaterra (Barcelona): Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona.
- GENOVARD, C., GOTZENS, C. y MONTANE, J. (1981) Psicología de la Educación. Barcelona: CEAC.
- PRIETO, M.D., BALLESTER, P. (2003). Las inteligencias múltiples. Diferentes formas de enseñar y aprender. Madrid: Pirámide.
- SANTROCK, J.W (2012). Psicología de la Educación (4ª Ed.). Madrid: McGrawHill.
- WOOLFOLK, A.E. (1999) Psicología Educativa. México: Prentice Hall.

Bibliografia complementària

Les lectures complementàries estaran disponibles en PDF a Campus Extens i formen part del dossier de l'assignatura. Són les següents:

- Cabrera, A. (1994). Algunas teorías modernas que explican la función del juego. *Intrínquilis*, 13-14, 31-41.
- Gotzens, C. (2012). Psicología de l'Educació. Document d'ús intern. Departament de Pedagogia Aplicada i de Psicologia de l'Educació. UIB (10 pàgines).
- Heredia Escorza, Y. (2013). Los dilemas morales como estrategia de enseñanza- aprendizaje para el desarrollo moral en los alumnos de preescolar. *Revista de Investigación Educativa de la Escuela de Graduados en Educación*, 4 (7), 61-69.
- Luca, S. (2004). El docente y las inteligencias múltiples. *Revista Iberoamericana de Educación*, 342.
- Méndez Zaballos, L. y Yela Valdivia, I. (2012) El Psicólogo en la Educación Infantil. *Psicología Educativa*, 18 (2), 159-169.